

UNIVERSUL LITERAR

ABONAMENTUL: lei 2,60 ANUAL
— ABONAMENTELE SE FAC NUMAI PE UN AN —

ANUNȚURI:
— Linia pe pagina 7 și 8 bani 80 —

UN EPISOD DIN BATALIA DE LA ZANZUR. — (Vezi exploația).

SUMARUL

- Literatura românească**
- Glăsu clopotelor de D. Iov.
- Consolarea . . . » Ernaia
- În tren . . . » R. C. Paraschivescu
- De la București la
- Rosiiori . . . » P. Ispirescu
- Poezii**
- Bătrână . . . » Gabr. A. Vuculescu
- M'am dus . . . » D. Iov.
- Literatura străină**
- Omul cărților . . . » Seraphitus
- Nasul . . . » Voltaire
- Cugătări . . . » Carlyle
- Diverse**
- Convorbiri astro-
- nomize . . . » V. Aheștia
- Romuri**
- Tata Sergiu . . . » L. Tolstoi
- Ilustrații**
- Bătălia de la Zanzur (colorată).
- Înăugurarea azilului lăznelor sărace.
- Serbările anuale de gimnastică.

GLASUL CLOPOTELOR de D. IOV

În altarul nopții, sub uriașa căptășeală albastră, pe străzile tăcute, îmbrăcate în crep subțire, felinarele înfloresc lumini slabe, tremurătoare. Sculuri de mătăasă fină izvorăsc prin ochiurile de sticlă alburie, iar pe trotuarele înguste, pe străzile pietruite, iarbote de aur se aştează întinse ca de o mână nevăzută.

Cerul și-a aprins mănăstire de candelă, unele mari, fine, altele mici, clipind des din glăsoarele surde, iar mijlocul străzii și străzile laterale sânt cu furtive de aur și argint. În apă steaua ciobanului pare un ceas de aur întins în seninul nemărginit.

Orășelul grămădă între umeri încăruițișilor mari, învaluit cu într-o haină de ghiață, răspândește împrejur aripi înfrigorate de tăcere. Prin grădini copaci gol, abia călătinați de-o boare rece, scot sunete uscate, secl. Câteva sălci în hotarul unei livezi, trimiț înăuntru sfioase accente de durere. Ramurile înăuntru, îmbrăcându-se în vânt, fosnesc ca niște jupoane de mătăasă.

În mijlocul orașului, departe, deasupra caselor bătrâne, un glob mare electric pare o lună coborâtă din cer, printr'un fir nevăzut, să lumineze bulevardul îngust, străjuit de castanii peste care se cerne pudră de argint.

În vale Apa Târgului sfârșește cu pietrele din albă, murmură șoptind pe sub poale înăuntru, să cază tre-când pe sub pământ lung, izbând în stâlpi deși și zăcământul ei se pier-de departe în ecouri dănoase de cântec. Și deacolo, din sânul de co-sitor al apei, via adieri reci, înfor-ării de ghiață, îngălăni bolnave, în-frigorată, semănând în liniștea in-tinericului extenuare de moarte.

Săptămâna mare! Vinerea patimilor! Noaptea îngropării și a prohodirii! Ceasuri de durere și de jale! Sfășietoare clipe de chin!... Momente de plâns și de zăcământ!

În liniștea adânc domnitoare, din toate părțile, din toate turnurile cernite în dolii nopții, clopotele revar-să valuri de sunete dureroase, pre-lungi, strigătoare. Glasuri plângăto-are de aramă, pe diferite tonuri, cheamă norodul tristat. Strigarea lor umple târgul adormit, plutește de-parte pe undele de vânt, se înbește în pieptul mănăstilor cărui, vestind clipa îndurerată. Și din casele mari, luminate în haine de înmormântare, ies credincioșii. Și din căsuțele sără-căcioase, din mahalalele pline de um-bră, ies îndărății nevăzuți. Răsun-pași pe trotuarele înguste, ve-denii nedeslușite se strecoară pe lângă zapfazuți, fantome tre-cătoare ascultând de chemarea glasurilor de aramă. Plâng clo-potele în turnul bătrânei biserică Șu-bești, chiamă glasuri sfioase, nedes-lușite, ușoare, geme marele vestitor și Mănăstirii înfiorând jinitul. Se

cutremură brazil dimprejur aplecând vârturile înverzite în semn de închi-nare. Să ngână tinerile clopote de la Domneasca cu metalurile vechi din clopotnița Bărăției, coborând peste bătrânul oraș o apăsătoare tristețe. Vântul s'a înțețit înadins parcă, să ducă în depărtările ascunse în noapte îndurerata strigare. Stelele plâng răuri de lacrimi de aur, felinarele împletesc fire de beteală pregătind giulgiu de înmormântare.

Cu ultimele ecouri tremurătoare, tur-nurile cernite își îngroapă jalea. Li-niștea iar se revarsă ca un puhoi de apă ce-a rupt zăgazul. Să deslușesc iar simfoniile vântului și oftările ra-murilor goale. Plânsul apei săgetea-ză pacea. Departe, pe albastrul stro-pit cu aur, în negura nopții, strălu-cesc creștelele munților înzepeziți:

E târziu... A bățut undeva unspre-zece lovituri, unsprezece cue într'un sicriu de aramă... Și turnurile iar și-au deschis ferestrele îndănoșeri. Sfășietoarele cântări de îngropare umplu noaptea. Glasuri jalnice cobor-vălesc deasupra orașului, semă-nând fiori de moarte și de jale. La glasul de prohod al clopotelor din deal, de la Flămânda, a clopote-lor trezite de un puhoi, a clopote-lor ce plâng, ce gem în înăuntru în-mormântare, în înăuntru înmormântare de lume, înmormântare de piatră.

... În clipă, pe cerul de vânt, via glasuri mormonite, s'adună ecouri dănoase, sfioase.

... În noaptea îngropării jalea îi să-pună-turor (bătrânilor). Aceiași că-tăni plângătoare înadins din turnu-rite colorate biserică. Măști, fa-țete, de jale și de chin via din deal și de jale și de chin al Păcii, s'adună înăuntru, plutește în ecouri călătore pe valea Sărbătorilor, stăpânind timpul îndănoșeri. Și toate glasurile de aramă via din împerejurări să se înbe-țască cu cele din oraș și să se în-grupe în valea plină de întinerie.

În răstăpuri, între sorocce, când tăceren stăpânește noaptea, melodi- friste răbat pe ușa unei biserici și se-perd în umbra rece. Asemenea melo-di-ului ampu bisericile satelor îndă-părtate, asemenea plâns de clopote cerne turnul de piatră al Mănăstirilor, îngropându-și jalea la piciorule Dragoșavelor. Și din Valea Mare, și din Lerești și din coasta Româneș-tilor, de pretindenci din împere-jurări se îngrămădesc glasuri de clo-pot în oraș, ca într'un cimitir.

Când gemetele sfârșesc, răsăritul prinde a se lumina. O geacă alburie înbrătoșă cingătoare boltei. Bănu-ții noi din puzderia sămănată pe cer se pierd.

Nunai ochiuri mari de diamant stăruesc în apa sinilie. O jumătate de lună, un taler de argint tăiat în două răsare, se naltă, tae drum prin va-lurile de safir și lasă în urmă panți de argint. Înăuntru se răzbește Um-bră se îngrămădește în vale. Tur-nurile ce-au plâns atât se înbracă în haine albe. Urzucii de coșitor să prinde în vârful copacilor goi.

Nunai de praf de argint viu plutesc pe dealuri...

A adormit și vântul. Apa Târgu-lui cântă române de dragoste...

Un suflă o ascultă... o înțelege!... Și-o inimă plânge!

OMUL CĂRȚILOR

... iar viața mea, viața o!

Înșăi Ingerii și-au întrerupt ce-reștile concerte și se apropiară cu-rioi.

— Iată, Doamne, nice Sfântul Pe-tre, țărând înaintea lui Dumnezeu în umbra unui de curând înmormântat, un mare scelerat.

— Și care-i sunt păcatele Sfinte? Ce-a făcut în viața-i pământească această umbră obscură și fără nume?

— Trebuie să mărturisesc, Doamne, că încă nu știm nimic. E un caz extraordinar, pe care abia îndrăs-

nesc a-l aduce înaintea A-Tot-puter-niciei-Tale. Menirile nu cunosc viața acestui om. I-am găsit, însă, sufletul cel mai corupt ce vro dată s'a ză-mislit în locașul muritorilor. Luxura, orgoliul și băjocura au tronat ne-muritoare în acest suflet turmentat. Disprețul ori-cărei legi omenești sau divine au intonat formidabile cânte-ce nelegiuite în adâncimile impure ale inimii sale, care, ca o glindă cu mi și mi de fațete, reflecta tot atâtea crime cât cel puțin se pocăesc în focul Ghehenei. Lucifer nu visa de cât a fi egalul tău, — o iartă-mă, Doamne, dar acest suflet a voit dis-trugerea statului, eternul și ne-mărginitului tău domeniu... Și pe deasupra, — cum se face! — nici des-tinul nu îl cunoaște.

Dumnezeu se gândi o clipă și apoi cuvântă:

— Nu, n'am putut să fac această greșală de neînțeles. Din începutul începuturilor, ființa a fost trecută în cartea Destinului. De la început a fost menită suferinței pentru ca să se demnă a se așeza în glorioasă mea dreaptă.

Ei bine, umbră, cum te-ai sustras mării tale, și ce viață ai dus ne-cușcută chiar cerurilor, ca să ajungi în starea în care azi te prezinți în-aintea Noastră? Haide, ingrată a noastră acelușare, veniște și ur-bra răspuns și răspune tău!

— Ești un om mare de înțelegere, Doamne, m'am mulțumit a tău via-ța altora. Viața mea, viața visat-o nu-mă!

Seraphitus

PENTRU CENTENIUL RAPRII BASABANEI

— Urmare și sfârșit —

„La noi au ajuns câteva povă-tuiri în surturi, de pe care se învâ-ța în școalele Moldovei în veacurile XV și XVI și servesc de bună pro-ponele profesorilor Moldavi; ase-menea, a ajuns și o prescurtare a is-toriei universale de la nașterea lumii afișată în scrisorile călugărilor Ie-remia. Dar poate va zice curva, că aceste pilde sunt prea de rând, ca adică un domnitor (ca și pe aiurea) cu suflet puternic, măcar de și are niște mai ageră de cât conștința-rii săi, fiind scama: ce poate fi de treburile neapărata poporului săi pe vânt, și prevăzând și cu capul ascuțit la care are să ajungă el, pentru care se nevoește a-i pregăti mai de timpuriu țărnia epocii a poli-ticii și prin feluri de orânduiri și a-șezăminte se sârguște mai cu seamă pentru poporul său a-l asemăna cu sistemul și a-l deprinde cu politi-ca celorlalte stăpâniri; însă mu-rind el, pere cu dănsul și totușul de-rișilor sale. În istoria noastră în-să găsim și pilde de altfel, pilde cu totul private, că străbunii noștri în calea civilizației poporului au dăruit mai înainte unele găcături a-le mănă și ale științei, numai cu a lor simțuri înțelegere, cu care în u-nile principii ale politicii au între-cut cu mult pe realitățile Europă, mai ales pe cea maghiară. Aceasta n'a fost faptă a vre-unui cap mare de gânditor; ci acestea au fost niște vedenii, ce de sine au luminat și mintea poporului. Aceasta a fost în-crearea unei înțelepciuni sănăci, dar proprie, nu însă împrumutate de la străini. Adevărate ne pot fi următoarele:

1. Pe când în Rusia se socotea tipăricimea cărților ca un lucru ne-curat și meșteșug diavolesc, după zisa mărturiilor contemporane; pe atunci în Moldova se tipărea cu sârguință sfânta scriptură și cărți de rugăciuni în limba română, spre înlesnirea poporului. Cel mai rar monument al tipăririi celei mai vechi în Moldova a rămas Evanghe-

lia slavonă, tipărită în anul 1512 de către călugărul Macarie, cu 22 de ani în urma celei dintâii tipografii slavone de la Cracovia. Când din contra în Rusia cea dintâii probă de tipar se socotea abia pe la anul 1564.

2. Mai departe: pe când în toată Europa cealaltă ardea încă cumpli-ta luptă pentru înaltul adevăr, ros-tit de marele Luter, că adică limba bisericii trebuie să fie pretutindenea limba cea vorbită de popor, al că-reia suflet îl înțelege și mintea și inima auzitorilor, precum înțelege copilul glasul mamei sale și maica gigătul pruncului său; pe atunci în Moldova cuvântul lui Dumnezeu se propovăduia cu toată pacea în lim-ba țării. Până la noi au ajuns căr-țile: propovăduirea tipărite la anul 1550 și 1641; legea nouă, tipărită la 1684; poldivnic, la 1649; pravila sfinților soboare, la 1652; și alte me-moarie vechi tipărite. Pe nedrept so-cotesc unii, că domnitorul ungur al Ardealului, Georgiu Racotă, a hotăr-ât mai întâii la anul 1643, ca în Ardeal să se servească sfânta litur-ghie și toate celelalte servicii biseri-cești în limba română, căci în Mol-dova până la dănsul în zilele Dom-nului Vasile Lupu și la 1636 nunai în țărânie în Iași se ținea litur-ghie în limba slavonă; iar poporul pretutindenea în toată țara, asculta cele Dumnezești în limba română.

3. Mai departe: pe când în toată Europa cealaltă se socotea de pă-căat necitarea cărții măcar să în-țreptem traducere Vulgatelor „sau ale celor LXX de tâlcători, pe atunci în Moldova, s'au apucat „de traducerea testamentului vechii „din originalul evreesc, aflându-se în traducere scurte din limba gre-că și latină multe locuri nepricepu-te, înnebescute și cu multe înțele-suri. Cea mai vechi mărturie des-pre astă mare treabă avem psaltir-rea română tipărită la Alba-Iulia „și Ardeal la anul 1651. În în Ru-sia, precum este știut, au început „a confrunta în adins traducerea „făcută din limba greacă cu origina-lul evreesc, mai întâii în traduce-rea psaltirei făcută la anul 1814 cu „voia sinodului și în psaltirea tipă-rită de către societatea biblică ru-„sească.

4. Mai încolo: Pe când în Euro-pa cealaltă abea se învăța unde „și unde limbile răsăritene și abea „se cunoștea folosul și neapărata „treburile a-celora, pe când orienta- „litate învățat se socotea de rari-tate și de un mare ca un geniu, pe „atunci în Moldova se afla în Ho-tin școale foarte bune pentru limba „arăbescă și turcescă, în carele a „învățat și Solonchi fratele mărtu- „lui Ion III Craiul Leșese și alți ti- „neri cuși și noștri ai părții miază „noaptea.

5. Drept aceia Moldavia, a avut o „înțelegere iar mărire și și a fost „respectată și socotită de către toate „stăpânile cele puternice străine; „dar însă n'a apucat și nici să pu- „tut știe să-și desvelească depti- „na sa domnească destoinicie, sau „a sa politică, pentru că ea după „psăcimea sa n'a putut trăi nici „odată în desăvârșita sa înțele- „țelegere și învățare. Viața istorică a „națiunii noastre toată este ameste- „cată cu scene jalnice, precum des- „pre aceasta se poate convinge ori- „cine chiar și din pusecimea geo- „grafică a Moldovei, după carea nu „se putea să se desăvârșească.

(Aci urmează notele interesante la începutul părții a III-a de mai sus).

„Iată noștri junii români cum ne „convinge istoria Moldovei, că stră- „bunii noștri au fost pururea oa- „menii mari, înaintători de științe „și de cultură nu numai pentru „sine și în țara sa, dar au fost în- „vățătorii, luminătorii și cultivă- „torii și ai altor țări, adică ai tutu- „ror țării unde i-au alungat soar-

„ta vieții. Deci eu mă voi socoti
„prea fericit, nobilii junii ai pământului
„românesc, dacă cuvintele
„mele vor lăsa în inima și mintea
„voastră întipărirea adevărată și
„statornică, dacă ele vor trezi în inima
„ma voastră un zel înfocat către
„mărirea și pomenirea străbunilor
„niștri; că așa să vă aduceți aminte
„pururea ai cui strănepoți sunteți și
„să vă nevoiți ca voi în viața voastră
„tră pășind pe urmele lor și lu-
„crând în duhul lor spre mărirea na-
„țiunii și a voastră înșivă, încă să
„fiți cu tot dreptul și într'adevăr
„vrednici de dânsii și de numele
„ce-l purtați”.

Acest cuvânt s'a rostit într-o școală din Basarabia (din Hotin) la 1837, adică după 25 de ani de la răpirea Basarabiei (1812).

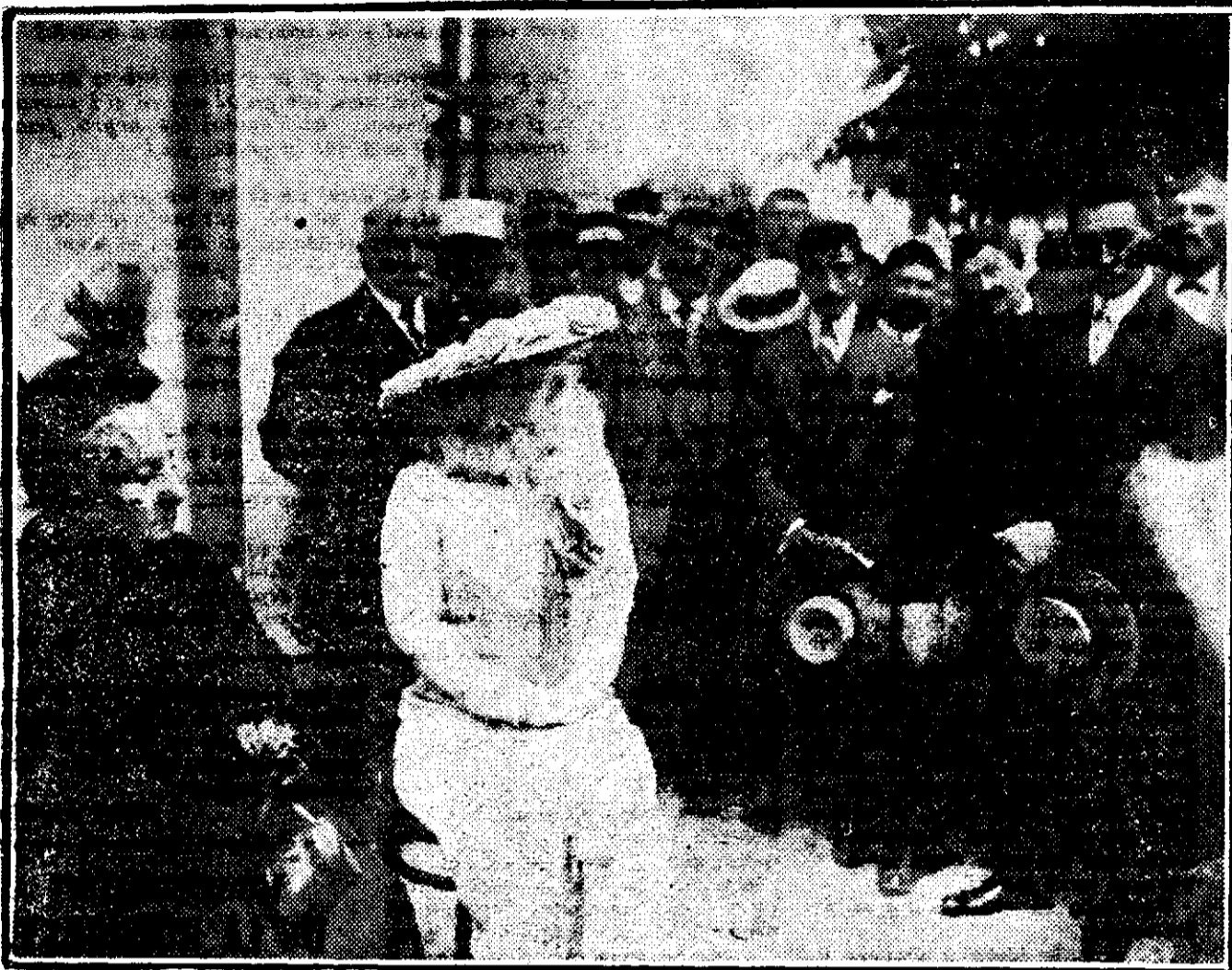
Am căutat să-l intercalez în întregime pentru ca să se citească de toți românii, spre a-și da seamă până la un punct de unde și-au avut izvorul o pleiadă de patrioți cari au colaborat cu inima, cu sufletul și chiar cu avutul lor la întemeierea statului român modern.

Cine știe câte cuvinte de asemenea natură, înălțătoare de neam, se vor fi mai pronunțat în școlile de a cele timpuri, cuvinte din care a răsarit bărbații ca Hașdeu, Ureche, Cogălniceanu, Alexandri, Negri, etc.?

Azi când în întreaga Basarabie nu există nici o școală românească, cine să mai vorbească fiilor acelei provincii despre mărirea neamului din care fac parte?

N. P. Belegnios

Inaugurarea Azilului lăuzelor sărace

A. S. R. PRINCIPESA MARIA ASISTÂND LA INAUGURARE

BĂTRÂNĂ...

*A vieții iarnă îmi așterne
In păr. Zapada-i argintată,
Dar peste gându-mi nu se cerns
Uitare-a tot ce-a fost odată...*

*... Din umbra unui vis născut
In lungu-atător an, nu mori,
Gând trist pribeag, nepriceput
Din lumea celor vișători?...*

*De ce rechemă iar amintirea
Cu 'ntregul ei și voi de plâns
Și vrei să-nu turburi liniștea
Ce'n suflet, abia azi, am strâns?*

*... Și-acuma când îmi amintesc
De «El», mălănită mă gândesc,
C'o și bătrână și alb-zăpadă
Și poate ar vrea ca să mă vadă
Să aște mă trăsesc?...*

*Purtam pe-atunci și flori albastre
In păr, și dragostele noastre
Le povestea o lume 'ntreagă
Că mi-era drag—și-i eram dragă...*

*Priveam tăcuți până târziu
Amurgul serci arăni
Și 'n blanda vântului suflare
In fie-care albă floare
Se proslăvea iubirea noastră
Sub bolta cerului albastră...*

*Creștea în noi acelaș dor
Ce 'ngemăna două ființe
Părtași eram la suferințe...
Iar sufletul iscoditor
Căta, ca fie-care clipă
S'o 'mbogătească c'o risipă
De visuri dulci, de desmerdări
Topite 'n calde 'mbrățișeri...*

*Din tot ce-a fost în vremea-acea
Nimic nu fu ca să rămână
Pieri cum piere 'n vânt scântea
Și'mi amintesc ca o «bătrână»
Că 'n vine a murit «femeea»...*

Gabriela I. Anastasiu-Vuculescu.

CONSOLAREA

Maî albă, maî diafană ca trandafirul ce-l avea în mână, îmi găsi prietena. Era foarte îndurerată, foarte nefericită. Amicul ei din copilărie, ființa în care se intrupau toate visările, toate dorințele ei, a plecat. Dragostea neîarmurită ce dânsul avea pentru știință, beția succesului, după ani și ani de muncă în domeniul aviațiunii, îl mâna departe, tot mai departe în căutarea perfecțiunii. A sbura, a plana în ceruri, a nu cunoaște margini, cum nu cunoaște margini iscusita gândire a omului, acesta 'i era visul; și cât de neliniștită era Elena gândindu-se la toate pericolele la care era expus îndrăznețul ei logodnic. A plecat fără a o mai vedea, trimițându-i trandafirul alb, simbolul dragostei lor ideale și o scrisoare cu făgădueli de fericire. Plângea fără încetare și lacrimile ce-i scăldau fața, cădeau pe nevinovata floare. Adânc impresionată de acest tablou, încerca să o liniștesc așa cum numai adevărata prietenie este în stare și o rugai să nu mai plângă, să crute floarea, care de sigur suferea sub ploaia de lacrimi. Cu un surâs destul de sceptic se așeză lângă mine, iar eu hotărâta să-o abat de la gândurile ei triste, îi povestii din viața mea și de diferitele stări sufletești prin care am trecut.

Născută sub o stea cât se poate de fericită, viața mea părea ancorată pe marea plăcerii; credeam că numai bucuriile sunt partea mea pe pământ: cântul, râsul, glumele se potriveau de minune cu toată ființa mea. Vedeam totul și toate prin prisma fericirii, natura toată o tălmăceam după starea sufletului meu. Pentru mine ploia, departe a fi plânsul, nu era de cât lacrimile ce curg din prea multul răs al soarelui; murmurul râului, cântul vesel ce undele 'și cântau în drum: frea-

mătul pădurei, limbuția frunzelor pline de viață și mișcare.

Iubeam florile până a-mi petrece maî toată ziua în grădină, dar maî ales rozele!.. Le socoteam zănelo grădinei încununată de pietre scumpe, când dimineața picăturile de rouă le strălucea pe față. Cât a durat această stare sufletească? Am fost pe rând copilă veselă și alintată, logodnică iubită, mamă fericită.

Dar într'o zi, pe neașteptate, fericirea, fugara fericire, fugi răpindu-mi în brațele-i inaripate un prunc iubit. Pentru mine, răsfăța soarete, lovitura fu teribilă; și într'o dimineață când sufletul meu era cât se poate de trist, când nu maî credeam în nimic, cu atât maî puțin în fericire, pășind rănită prin aleele grădinei și apropiindu-mă de un trandafir 'i văzui iarăși înflorit. dar rozele, mândrele zâne de altă dată, păreau toate scăldate în lacrimi și destinul plana deasupra lor.

Trandafir înflorit, de ce-ți plâng rozele? Oare florile sunt născute pentru suferințe? Și iată ce-mi povestii: Florile mele sunt toate deopotrivă de frumoase, același sânge parfumat le dă viață la toate; la același soare se închină descrizându-și inimile, și totuși cât de diferată le este soarta! Privește: acum vin florăresele, deopotrivă le taie și cu îngrijire le așează în cosuri și destinul ce-l vezi planând deasupra lor le atinge pe toate. Vino seara când sufletele lor bete de fericire sau zdrobite de durere vin cu toatele să-mi povestească cum și-au trăit scurta lor viață și vezi cunoaște inima și misterul rozelor.

E noapte. Nori negri acoperă stelele și luna par'că furând tot argintul cerului, ese strălucitoare, încet, încet, furișându-se din negrele ținuturi, ca venită să asculte și dânsa. Și se strâng sufletele florilor, îmbălsămeză văzduhul și clopotele ce le aud în depărtare, pare că le cheamă maî multe, tot maî multe și se înșiră în

rând care lângă care după cum le-a fost ursit. Și iată că din mulțimea de suflete se desprinde unul și so-văind, tremurând sub beteala razelor de lună, povestește: „Sunt floarea arsă, inima arsă, căci lângă o făclie am fost legată la botuzul unui prunc să-l înfrumusețăm, să-l luminăm poarta vieții; dar scurta-mi fu fericirea, căci ca nevinovăției în atingerea cu focul, iute mi-aș îngăbenit frunzele și am murit arsă până la inimă.

— De ziua ei adusă în dar am bucurat un suflet de mamă, am fost tare fericită.

— Eu am fost trimeasă dragostei ideale, și bucuria ce s'a oglindit în mine mi-a dat florii fericirii. Oh, fericirea nevinovăției!

— Pe patul copilului moarte am plâns o zi 'ntreagă, oh, sfâșietoarea durere a mamei! Oh lumina vieții ei pierdută, cât ma'și zdrobit, cât ma'și nefericit.

— Prinăvara cu speranțe noi le-am adus tânărului bolnav și am fost tare fericită, simțind cum 'i mi-jește iarăși dorul de viață.

— Am fost aruncată de colo până colo de niște ființe fără inimă, ce-și fac jocul dintr'o floare și ruptă, tă-rată în noroi, am murit călcată în picioare. Cât sunt de nenorocită!

— Mi s'a umplut caliciul de durere, căci legată în coroană și pusă pe sicriul unui mort, am simțit rana și golul ce-l lasă moartea. Și ce tristă am murit pe mormântul celui atât de mult plâns.

— Eu am fost sfâșiată de ghimpele geloziei.

— Eu am murit tristă sub ochii celui maî umilitor nepăsări.

— Și eu am fost fericită, și eu nenorocită, și eu, și eu... și un lung suspin parfumat ajungând până la mine mă trezește, mă readuce la realitate, căci ar fi trecut noaptea să fi stat să tot ascult fericirea și nenorocul rozelor.

M'am furișat încet lângă trandafir și mi-am zis: Când florile nevinovatele au toate destinul lor, noi

oamenii vor să fim toți fericiți?
și mă am rezonant.

A și să te rezonanzi legilor destinului este încă o parte de fericire și apoi noi oamenii avem timpul mare la dispoziție: speranța, credința, ce cuprind atâtea și atâtea mângâieri.

Rezonanță-te dar ca și mine, și speră în zile mai bune, căci în ziua mea ce-ți este atât de înrudită, prevede că tu vei fi o roză fericită.

Enaia.

Convorbiri astronomice

O cuvântare a d-lui Brătescu-Voinești

D. I. Al. Brătescu-Voinești a ținut o cuvântare la congresul „Asociației române pentru înaintarea și răspândirea științelor”, la 25 Septembrie 1911, vorbind despre Evoluțiune. Intr'un stil foarte curgător, d-sa a rezumat cunoștințele moderne asupra problemei evoluției vieții în special. D-sa a tipărit în broșură aceea cuvântare și am admirat expunerea sa clară. Vreo trei-patru rânduri, reatate în două locuri nu ar putea fi însă aprobate de mulți dintre noi și lăsând pe cei competenți să judece întreaga expunere din punctul de vedere biologic, voi insista numai asupra acelor rânduri. Nu e deci o critică a întregii cuvântări, nici cel puțin asupra unei părți, ci asupra unei păreri a d-lui Brătescu-Voinești, care cel puțin după mine u-nul e cu totul greșită.

Rândurile în chestiune sunt următoarele:

„... evoluția vieții a parcurs un drum, din care toate perturbările cosmice, toate cataclizmele, toată absurditatea hazardului, n-au putut să o abată”.

Sublinierile sunt ale mele.

Perturbările cosmice! Bine înțeles, d. Brătescu-Voinești nu întrebuințează aci expresiunea de „perturbări”, în înțelesul pe care îl întrebuințează astronomii pentru micile devieri ce planetele sistemului nostru solar își produc reciproc, căci aceste perturbări sunt tot rezultatul marelui legi a atracțiunii universale. Perturbările planetare nu sunt excepțiuni, ci intră în regulă. Dovadă e că numai cu ajutorul perturbărilor lui Uranus, a fost descoperit Saturnus; d. Brătescu-Voinești întrebuințează expresiunea de „perturbări” în înțelesul general al ei, adică o turburare mai mult sau mai puțin violentă. „Cosmică” însă, ceea ce-i dă o mai mare importanță. Poate că, cuvintele „cataclizmele” și „absurditatea hazardului” le aplică d-sa numai la evenimente pământesci și în acest caz nu discutăm. Cea mai frumoasă statuie, privită cu lupă, scoate la iveală asperități. Un cataclism pământesc nu are nici o valoare în „cosmos”. Poate apoi că însuși un cataclism pământesc intră și el în legea armonioasă a evoluțiunii. Cataclism! Un vulcan ca Peleu, care asfixiază într'o secundă 25.000 de oameni, un cutremur ca cel de la Messina face să dispară în câteva clipe 100.000 de vieți omenești. Dar ce importă câteva sute de mii de vieți omenești în evoluția numai a inteligenței planetei noastre!

Dar nu în această discuție vreau să intru, admit cataclizmele pământesci, cari pot infiora pe furnica-om.

În ce privește perturbările cosmice, cari pentru d. Brătescu-Voinești, dacă nu-l interpretez greșit intenția, sunt adevărate cataclizme cerești, aceasta e greu să admită cel cari cunosc bine povestea cerului.

Popularizatorul astronomiei, ca să facă pe profani să se intereseze și de studiul cerului, aleargă de multe ori la cataclizmele cerești. Astronomii însă se feresc să vorbească de cataclizme, pe simplul motiv că du-

M'AM DUS...

„Aceleiași femei”

M'am dus... și pentru todeauna!.. Dar n'am uitat că m'ă iubit!
Pe drum îni blestemam viața și ziua când te-am întâlnit...
Te blestemam, îți doream moartea și toate chinurile firii
Tu, cea dintâi ce-ai trezit dorul și-ai semănat floarea iubirii!

Cum te uram! Ca pe-un dușman — și ce mult te iubesc acum! —
Să-ți scot un ochi și m'era plăcerea, or' gâtul alb să-ți l' sugrum...
Cum ași fi răș să-ți văd podoba... ah! ochiul tău negru, frumos,
Scos din orbita nsângerată și aruncat în noroi, jos!

Slușindu-te păstram credința că altul nu te va îndrăgi...
Cu cât mai mult te-or urî alții, — cu atât mai mult te voi iubii,
Căci tu cuprinzi al bănuț farmec și-atâtea melodieri în mers...
Că vorbe nu-s să te descrie, nici minți să te pue în vers.

Dar când m'am depărtat de tine, când m'au cuprins păreri de rău,
Când mi-aducea răcoarea nopții suflarea ta și chipul tău,
Când fie-care floare par'că și fie-care ram, ușor,
În mângâieri de cânt, sub stele, vorbeau de prinul meu amor,

Atunci am priceput ce ascamnă să fii de tine îndepărtat
Și în loc să te blestem pe tine, pe mine-atunci m'am blestemat.
De-atunci m'am înfrățit cu plânsul, ca mână cu moartea mă chinun,
De-atunci mi-s gândurile aștea... și sunt rânit... și sunt nebun...

M'am dus!.. Și pentru todeauna!.. Tu ai uitat că m'ă iubit!
La tine a fost un capriciu, la mine-un chin fără sfârșit...
Și cine știe mâine oare din doi care va regreta!
Tu, c'ăi uitat așa degrabă... sau ești că nu te pot uita..

D. Iov.

pă cercetările făcute de atâtea vecuri, dar mai ales în ultimul timp, nimic nu ne îndreptățește să presupunem cataclizme cerești.

Evoluțiunea vieții pe care o concretizează foarte bine d. Brătescu-Voinești asemănând-o cu un mare fluviu, care poate să lase ici și colo câte o parte din apa sa, ca să se formeze o apă stătătoare, dar care își urmează înainte liniștitul lui curs, evoluțiunea vieții zice, nu e de cât o urmare logică a evoluțiunii astralelor.

Materia cosmică evoluiază; nu-i stin încă bine nici începutul, nici sfârșitul, dar avem sub ochii noștri diferitele stadii ale transformărilor pe care le suferă corpurile cerești. Fie că materia are un început și un sfârșit, după cum pretinde d. dr. Gustave le Bon, fie că trece prin veșnice transformări, revenind mereu de unde plecase, evoluțiunea își urmează cursul său, materia nebulară devine soră inflăcărați, soarele cel inflăcărat se răcește și poate să dea naștere vieții, care „colcăie” în univers, ca să întrebuințăm o expresiune mai trivială, dar plastică. E o lege naturală ca orice corp cereș să aibă viață pe el, dar sunt și excepții, ca Luna de pildă, de și bine nu se știe, dacă nu cumva satelitul nostru poate să aibă și el o viață animală și vegetală pe treapta cea mai de jos.

Nu guvernează lumile o inteligență superioară, dar nici hazardul. Hazardul ar fi negațiunea armoniei universale, în cari cataclizmele nu sunt de cât bălțile din comparația d-lui Brătescu-Voinești.

Nu hazardul a prezidat deci la alcătuirea sistemului solar, nici la alcătuirea milioanei de stele-sori ce formează universul nostru vizibil și nu hazardul guvernează evoluția umilului nostru glob.

Bine înțeles, nu vom rețutia vechile cauze finale, nu vom putea spune, că orice corp cereș nu a fost făcut, de cât numai ca să fie populat de ființe omenești, de pildă.

Nu există „scop” în natură, dar nici evoluția nu se face la întâmplare. Ceeace vedem noi e o participă din marele tot și în timp și în spațiu, și nu putem să avem pretențiunea de a înțelege totul, de a explica totul. Nu e de loc o rușine să mărturisim acest lucru. Dar poate că am dat eu mai mare însemnătate de cât trebuia celor câteva rânduri ale d-lui Brătescu-Voinești și nu așa vrea ca pentru acea părere aruncată poate în grabă, să se creadă că am voi să micșorăm însemnătatea întregii cuvântări. Din contra, trebuie

să fim recunoscători d-lui Brătescu-Voinești, că se ocupă cu chestiuni cari din păcate nu fac parte din bagajul intelectual al multor dintre „literații noștri”.

Victor Anestin.

LITERATURA VECHIE

DE LA BUCUREȘTI LA ROȘIORII-DE-VEDE ȘI ÎNAPOI de P. Ispirescu

— Urmare și sfârșit —

În cele din urmă sfârșiră de vorbă soții mei, și ne pregătirăm de culcat. Ne așezărăm în pat care cum apucărăm, de-a valma, bun cu nebun, rău cu nerău, cereși pe unde. Unii din călători, pasă-mi-te se îndestulaseră de tuiță pe la cărucie, alții de fasole, când plecară de acasă, alții cine mai știe de ce, că adormiră numai decât și se puseră pe niște sforăite, de păreau că duc porcii la jir.

Și mie îmi era somn. La ce să n'o spun? și culcându-mă, am adormit. Dar pușorii mamei Ilincea, locuitorii saltelei celei de pac, se vede că ori se supăraseră pe noi, veneticii în casa aceea, că veniserăm să le turburăm pacea, sau că erau flămânzi, căci tăbărără pe noi. Nu știu ce vor fi făcut soții mei, dar eu știu că m'am deșteptat îndată, cuprins de o usturime de parcă eram pus pe jăratec și parcă mă ineca ceva.

Acum la ce să păcătuiesc? Nu știu bine să vă spun. Întepătoarele cercetări ale vieții, călugărite de la mama Ilincea, sau aerul cel stricat din casă m'a deșteptat. Destul că n'am mai putut să dorm. Fiindcă, să vedeți d-voastră, unul sau mai mulți din călători obosiți de călătorie, se vede că visau cine știe ce visuri frumoase, și fără să se gândească că sunt cu alții în cameră, lăsau cele rele și stricătore pentru cei ce nu dormeau. Ce s'or fi gândit ei, cine poate spune? Dară eu m'am sculat și vrusei să-mi fac o țigară. Aerul cel stricat din casă însă, m'a dat afară. Mă ineca. Căci nu era cu puțință să suferesc cineva înăbușitoarele și grețosele mirosuri ale cepei, ale gazului din pământ, amestecat cu fumurile nopții.

Afară dac'am eșit, m'am chinuit toată nopțica pe unul din scăunelele, ce vă spusesei mai sus, ce am găsit acolo. Un pachet de tutun am stricat făcând mereu la țigări ca să-mi treacă de urât. Atunci m'am gândit că plătește osul lui neica Enache. Îl puneam alături cu stăpânul diligenței ce ne aducea la Bu-

curești, și găsi o deosebire între dânsul, ca de la alb la negru. Și câte nu mi-am adus aminte în acea seară! Stând cu ochii sticliți la stele, mi-am adus aminte de bietul tata când ne arăta pe cer carul, fecioara cu donițele, și multe de toate.

Ce făceam eu, ce dregeam, nu știu, că ochii îmi da tot de drumul robilor. Astfel mi-am petrecut noaptea aceea, pe care nu o voi uita-o. Până voi intra în pământ.

Venind cu neica Enache, am fost și în tilmă și îndestulat. Intorcându-mă cu diligența am rămas și nemăncat, și nedormit și cu banii dați.

Când am văzut că se îngână ziua cu noaptea, am sculat pe argatu, de la cai, să îngrijească a-le da de mâncare, ca să plecăm cu un ceas mai înainte. Când se arătă altul zilei, mi-se păru că am scăpat de la cine știe ce chinuri. Eu fui cel mai dintâi gata.

Se găriră și soții mei de călătorie și plecarăm bucuroși că scăpasem de iadul babei Ilincea.

Mergeam dragii moșului, și părea că stăm pe loc, atât de lung mi-se păru drumul. Socoteam că n'o să apuc să mai ajung odată la București.

Pentru prânz toți mă asigurară că la Vadulăt avem să găsim și de mâncare și odihnă; căci este han vestit, proprietate a unui bogătaș străin. Ce bun lucru este nădejdea asta! Numai unde mă gândeam că aveam să găsesc cu ce-ni potoli foamea, parcă atunci mâncasem.

Intru acestea înaintam, deși cum zisei, cam încet, dar înaintam. Și întâlnind niște femei venind din pădure cu donițele plie de coarne, am cumpărat și am mâncat din ele ca din cine știe ce poame delicate și gustoase. Ce este frate, și foamea asta!

Mai mergând, ochii mi-se islese de o momăc de om. Era un tăcă-iandru, care se vedea, după apucătură, că era tont și melatic. De boiul lui, mărunțel, cu chipul căscăud, grosolană se vedea scrisă pe fața lui, armele și tortoalele de pe dânsul îl dau jos. Avea în cap o căciulă cu fundul roș, îmbrăcat cu un fel de mîntean cusut cu ceaprazuri, și niște poturi, de se înjiedica în ei. Era înarmat din cap până în tâlpi. Pușca — și o pușcă lungă — atârnată la spinare, încins cu un silaș, în care erau înfipte două sau trei pistoale, și un iatagan, care-l înjiedica mișcările mâinilor, la coapsă o sabie turcească, de parcă el era atârnat de dânsa.

Plin de mirare întreb: ca ce poezie să mai fie și asta? Mi se răspunde că este pândarul viilor proprietarului din acea localitate, un neroman, care vrea să-și procopsească pe toți veneticii lui.

Am rămas cu ochii uitându-mă pă dânsul, și o întristare desăvârșită m'a cuprins. Atunci mi-am zis: aflase-va-mai oare altă țară pe lumea asta albă, în care oricare întâi venit și îmbogățit acolo, să-și îmbrace slugile după pofta inimii lui, să-și înarmeze după cum l'o duce capul pe el acolo, sau după obiceiurile țării de unde a venit?

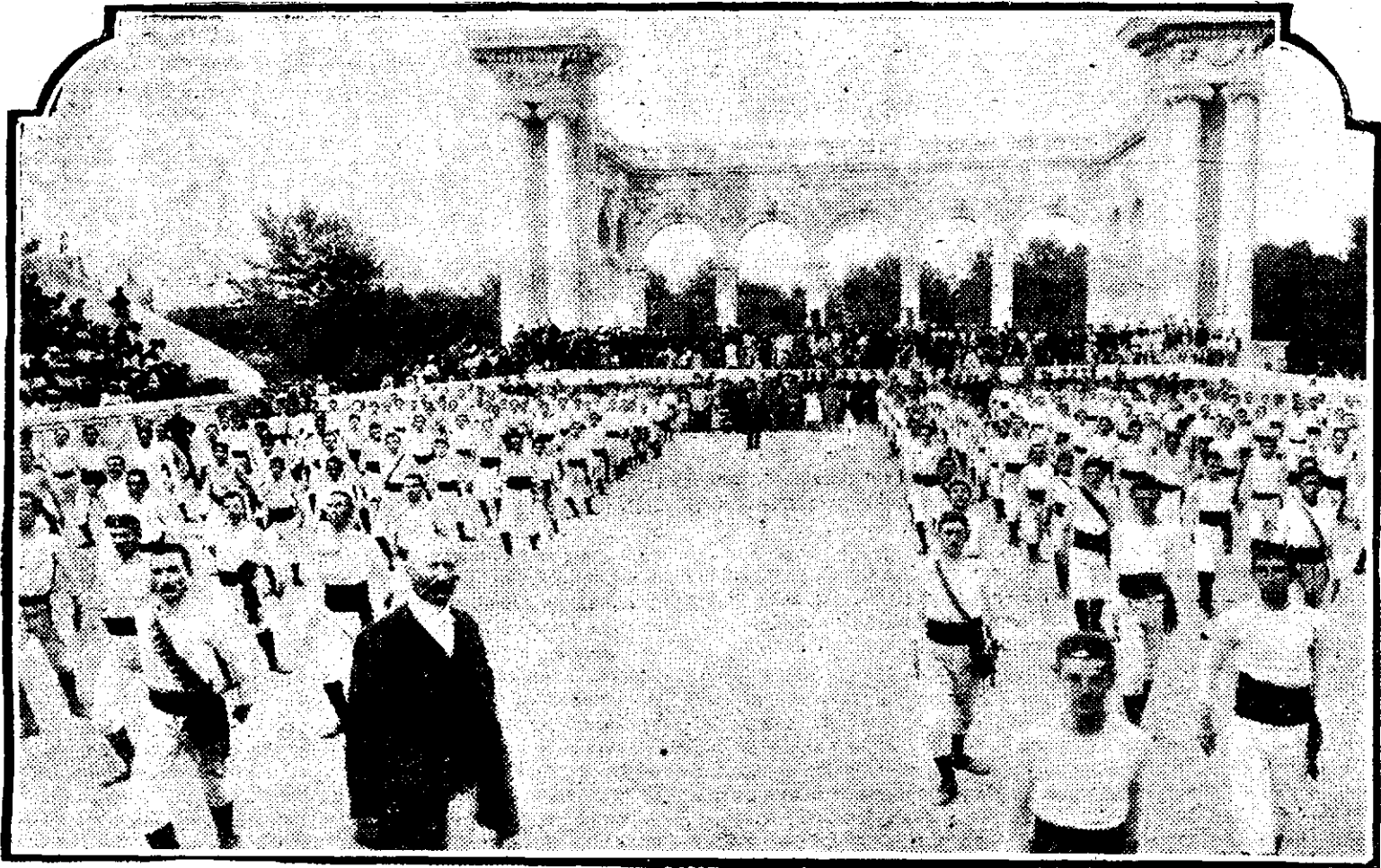
Nu mă pricep la de-al de astea, dragilor mei; n'am umblat prin țări străine, și de aceea nu știu ce va fi prin alte locuri. D-voastră care sunteți și mai procopsiți, și mai umblați, trebuie să știți mai multe și n'ar strica să-mi deschideți și mie capul în privința asta.

Totuși mintea mă duce a judeca așa: cine vine la noi, — și vin mulți nechemăți, nimenic, — se îmbogățește și dobândește cuprinsuri, să fie dator a se supune tuturor regulilor, tuturor obiceiurilor pământului nostru, fie în port, fie în datine.

Și tot gândindu-mă și răzgândindu-mă, am ajuns la Vadu-lăt, la acest han renunit.

Am fost cel dintâi care m'am dat jos din diligență și am intrat în te în căruciumă, întrebând ce de mâncare au. Mi-a răspuns că nu este

Marile serbări școlare anuale din parcul Carol

Exerciții de gimnastică suedeză, în ansamblu

nimic gata, deși era aproape amiază.

Mă îndemnară însă să ia ceva uscături: salam, sardele, șuncă, etc. N'am voit. Doream să mănânc ceva fiertură. Am cerut să-mi dea câțiva covrigi, de care-mi spuneau că au proaspeți la brutărie, și am băut un ciocan de rachiu.

Cel ce se vedea că este căpetenie acolo, om înalt și gras, cu ceafa de trei palme, pe neminecinos, cu aer desprețuitor, de parcă-l născuse măsă în bumbac și în bogății, un fel de: dă-mi doamne, ce n'am gândit, să mă mir ce m-a găsit, pesemne că a vrut să răză de noi. Covrigii lui cei proaspeți ce ni i-au adus, trebuiau zdrobiți cu muchia poporului, ca să-i putem mânca. Printre slugile ce furnica de colo până colo, prin prăvălie și prin preajmă, n'am văzut nici un Român. Se vede cât de colo că stăpânul trebuie să fie vre-un străin.

Săracii de noi, Doamne! Ce-am ajuns noi în țara noastră! Incotro te întorci, tot de bogătași străini să te lovești.

În loc de mâncare, ne-am săturat de scârțăiturile a doi păcătoși de gașpari, care ne-au împuiat urechile cât am fost siliiți a sta acolo; căci și aici stăpânul diligentei, tot în interesul călătorilor, pe care-i considera ca marfă, avu a descărea o sumă de bucăți de dimie, adunate de pe la țărani, pe care le adusesse aici ca să le dea la piață.

Toată nădejdea acum era la Argeș. Și aici dacă am ajuns, credeți că am găsit de mâncare? Ași! fugi de acolo, nu vă mai faceți că credeți! Mai întâi, ca și pe la cărciumile de pân' aici, pâine n'avea; căci, zicea hangiu, brutarul s'a dus cu pâinile colea pe deal, unde sunt concentrați doroabanții. Cât pentru legumă, avea niște cârnați uscați de proaspeți ce erau, și murdari de nu-ți venea să te apropii de ei, în-colo nimic, dar nimica goală. Ba, pe lângă țuică și vin, mai avea și bere la butelii. Am dat dracului și bere și tot, și mi-am frământat mâselele încă cu vre-o două, trei covrigi, uitați de vechi ce erau.

Pe lângă toate aceste neajunsuri, mai trebuie să te scotocești cam des prin buzunare, plătind la taxe de poduri, lucru ce se întâmplă mai rar cu neica Enache, căci pe unde

merge acesta nu sunt atâtea poduri de plătit.

În cele din urmă, cu chiu, cu vai! ajunserăm la București. Fie, că mi-am scos din capete și eu după ce am ajuns acasă. Și povestind la ai mei, ceceaze auzirăți și d-voastră, răsăra de mine, adică cum faceți și d-voastră acum. Ce, adică nu vă văd eu cum vă dați coate și cum puneți mâna la gură ca să nu se bage de seamă! Lasă că așa am să fac și eu când voi auzi despre cineva că a fost neascultător și desprețuitor poveștelor celor pățiți.

NASUL

— Fragment din ZADIG sau DESTINUL —
de Voltaire

...Intr'o zi, Azora se reintoarse de la preumblare cu totul mâniată și scoțând mereu la exclamări.

— Ce ai? îi zise Zadig, scumpă soție, ca să te poată scoate așa din fire?

— Vai! răspunse ea, ai fi în starea mea dacă ai fi văzut spectacolul la care am asistat. M'am dus, să consolez pe tânăra văduvă Cosru, care a ridicat acum două zile un mormânt soțului ei lângă râul care mărginește această câmpie. Ea promisese zeilor, în durerea ei, că va sta lângă acel mormânt atât cât râul va curge aproape de el.

— Ei bine! răspunse el, iată o femeie demnă de toată stima, care își iubea cu adevărat bărbatul.

— Ah! reluă Azora, dacă ai ști cu ce se ocupa ea când m'am dus s'o văd!

— Cu ce se ocupa ea? frumoasă Azora.

— Ea făcea ca râul să-și schimbe cursul.

Azora începu să blasteme atât de mult, să facă reproșuri atât de violente în contra tinerei văduve în cât această paradă de virtute nu plăcu lui Zadig.

El avea un prieten, Cadon, care era unul din tinerii căruia femeia lui găsea mai multă probitate și merit de cât celorlalți: îl puse în confidența sa și se asigură pe cât putu de fidelitatea lui printr'un dar considerabil.

Azora, după ce petrecu două zile la

țară la una din prietenele sale, se întoarse acasă a treia zi.

Servitorii plângând îi anunțase că soțul ei muri subit chiar în noaptea aceea, că nu îndrăsniră să-i ducă trista veste și că Zadig fu îngropat în mormântul părinților, în fundul grădinei. Ea plânse, își smulse părul și-și jură să moară. Scara Cadon îi ceru voie să-i vorbească și plânse amândoi. A doua zi ei plânseră mai puțin și stătură la masă împreună. Cadon îi spuse că prietenul său îi lăsase cea mai mare parte din averea sa și o lăsă să înțeleagă că toată feriirea lui ar fi să-și împartă averea cu ea. Doamna plânse, se mâniă, se liniști: *supcu* fu mai lung ca *dincul* și-și vorbiră cu mai multă încredere. Azora făcu elogiile mortului; ea declară însă că avea defecte pe cari Cadon nu le avea.

La mijlocul supeului, Cadon se plânse de o mare durere la desert: doamna, îngrijată, făcu să i se aducă toate esențele cu cari se parfuma pentru a încerca dacă nu era unul care să fie bună pentru durerile la desert; ea regretă mult că marele Hermes nu sosise încă la Babylon; ea îndrăzni chiar să pipăie partea unde Cadon simțea durere atât de violentă.

— Ești atins de această crudă boală? îl întrebă ea cu compătimire.

— Mă duce câte odată la marginea groapei, răspunse Cadon, și nu e de cât un singur remediu care să mă poată ușura: e ca să-mi aplic pe partea care mă doare nasul unui mort din ajun.

— Iată un leac straniu, zise Azora. — Nu e mai straniu ca săculețele conului Arnon contra apoplexiei.

Acest motiv precum și marele merit pe care-l avea tânărul hotărî pe Azora.

Ea luă un brici, se duse la mormântul bărbatului, îl stropi cu lacrimi și se apropiă spre a tăia nasul lui Zadig care era întins în mormânt. Zadig se sculă ținându-și nasul cu o mână și oprind *bricul* cu cealaltă zise:

— Doamnă, nu măi țipați atâta contra tinerei Cosru; idea ce-ai avut-o de a-mi tăia nasul face tot atât cât aceia de-a schimba cursul râului.

Gaston-Toussaint, Marsilia

THOMAS CARLYLE

CUGETĂRI

Tu voinice, luptă cu foc aprins neîncrețat înainte și nu te îndoi o clipă în soarta rea, nici în cea bună. Cauza pentru care tu lupți, este o cauză dreaptă, atât timp cât este adevărată și nu mai departe, însă tot atât de departe și plină de siguranță e și victoria ta. Numai nebunul este învins și rămâne de căruță, după cum de astfel chiar și trebuie.

Așteaptă sfârșitul. În toate luptele dacă se așteaptă sfârșitul, fiecare luptător câștigă așa de mult, ca și cum i-ar fi căzut dreptatea din cer. Dreptatea și puterea sa, sunt în cele din urmă una și aceeași. El a luptat cu toată puterea sa, și s'a ținut în același timp în legătură cu toate drepturile sale. Așa încât, nici moartea nu mai e un război pentru el. Fără îndoială însă, că el o să moară dar opera sa va rămâne și trăi de fapt și cu adevărat.

Toate ființele omenești vor să aibă un ideal, un suflet; și pare că acest suflet, păstrează corpul într'o stare mai bună, să nu putrezească. Și e de mirare cum un asemenea ideal sau suflet, se află în cel mai urât corp posibil, pe care îl luminează cu propria sa mărime, îl modifică, îl formează treptat, treptat într'un anumit mod, îl infrumusețează; și în cele din urmă face din el intru cât-va ceva divin.

Adevărat e, că toate lucrurile au două fețe: una luminoasă și alta întunecoasă. Idealul merge cât nici nu se poate de bine, în practică însă se schimbă într'o ciudată realitate, că noi ne întrebăm mirati: Să fie oare acesta idealul? Din nenorocire, idealul trebuie în totdeauna să intre în realitate, și pentru aceea, adesea el caută un mijloc de existență și un adăpost mizerabil.

Nu trebuie să uiți că idealul există; de nu cauți să-l nutrești, totul îți se distruge.

Traduse de Nicolae Michail, Berlin

TATA SERGIU

— de LEON TOLSTOI —

— U R M A R E —

3

III

Fața roșie și surzătoare a starețului care părea că aprobă cuvintele generalului, fața rotundă și îngrijată a acestuia, aerul lui satisfăcut, duhoarea de vin ce-l iese din gură și aceea de țigară din favorite, toate acestea scoaseră pe părintele Sergiu din fire. Se plecă din nou înaintea starețului și zise:

— Eminența Voastră m'a chemat? Pe urmă se opri, întrebând prin toată expresia feței și ochilor lui: „Pentru ce?”

— Da; ca să vezi pe general, zise starețul.

— Eminență, m'am retras din lume ca să scap de ispitele ei, zise el, palid, cu buzele tremurătoare; de ce dar m'ai supune d-voastră ispitel, aci, în templul lui Dumnezeu, în timpul rugăciunilor?

— Pleacă, pleacă, zise starețul, roșindu-se și cu sprincenele încruntate.

A doua zi, părintele Sergiu ceru iertare starețului și confraternității, pentru orgoliul lui, dar, în același timp, după noaptea petrecută în rugăciuni, hotărâse că trebuia să plece din mănăstirea asta.

Scrise în acest sens învățătorului lui, rugându-l să-i dea voie să se întoarcă lângă dânsul. Scria că-și simțea slăbiciunea, neputința lui de a lupta singur, fără ajutorul învățătorului lui, în poșta ispitelor, și se căia de păcatul lui de mândrie.

Cu întoarcerea poștei primi scrisoarea învățătorului lui, în care acesta îi scria că pricina a toate acestea era orgoliul lui. Călugărul îi explica că pornirea lui, mânia lui, provenea din aceea că se umilise, renunțase la onoruri, nu pentru Dumnezeu, ci din orgoliu:

„Iată ce om sunt, n'am nevoie de nimic!” De aceea nu putuse îndura actul starețului lui. Iată, am renunțat la tot pentru slava lui Dumnezeu și sunt arătat ca o fiară sălbatică! Dacă ai fi renunțat la gloria pentru Dumnezeu ai fi putut îndura aceasta. E orgoliul lumesc care încă nu s'a stins în tine...

„M'am gândit mult la tine, fiule Sergiu, m'am rugat, și iată ce mi-a inspirat Dumnezeu cu privire la tine: Trăiește ca mai înainte și spune-te...”

„S'a aflat că a murit în schimnicia lui un uitat al vieții sfinte, Harion, retras acolo de optsprezece ani. Starețul chinoviei ne întrebă dacă nu e vre-unul din părinții noștri care ar vrea să trăiască astfel. Și tocmai îți primesc scrisoarea. Du-te la părintele Paisie de la mănăstirea T..., i-am scris, și cere-i voie să ocupi chilia lui Harion. Nu că ai putea înlocui pe Harion, dar ai nevoie de singurătate ca să-ți înfrângi orgoliul. Dumnezeu să te binecuvinteze.”

Sergiu își ascultă învățătorul. Îi arătă scrisoarea starețului, cerându-i voie să plece. Lăsă la mănăstire diferitele lucruri ce avea și se duse la mănăstirea T...

Starețul mănăstirii T..., fost negustor, primi pe Sergiu cu multă liniște și simplitate și-l lăsă singur. Chilia îi era într-o peșteră săpată în munte. Acolo era înmormântat Harion. Camera din fund era mormântul lui Harion; cea mai aproape de esire era pentru traiul. Era acolo o saltea de paie, o măsuță, un raft cu icoane și cărți. Pe partea din afară a ușii ce închidea tainița asta era fixată o scândurică. Pe această scândură, o dată pe zi, un călugăr aducea de la mănăstire hrana.

Și părintele Sergiu deveni schimnic.

În carnavalul celui de-al doilea an pe care Sergiu îl petrecea la chinovie, o companie foarte veselă, oameni bogați din orașul vecin, bărbați și femei, după ce mâncaseră și băuseră sdravăn, plecă să se plimbe în troică. Compania era compusă din doi avocați, un moșier bogat, un ofițer și patru dame. Una din ele era nevasta ofițerului; alta nevasta moșierului; a treia, o fată, era sora moșierului și a patra o damă divorțată, de o frumusețe deosebită, foarte bogată, o originală care minuna și tulbura tot orașul cu extravaganțele ei.

Vremea era frumoasă, șoseaua netedă ca un parquet. La zece verste de la oraș compania se opri și începură să discute unde să meargă: să se întoarcă sau să meargă înainte?

— Dar unde duce drumul acesta? întrebă d-na Makovkina, femeia divorțată.

— La T..., care e la douăsprezece verste de aci, răspuse avocatul care făcea curte d-nei Makovkina.

— Și pe urmă?

— Și pe urmă la L..., trecând pe la mănăstire.

— Acolo unde trăiește tata Sergiu?

— Da.

— Kassatzky? Schimnicul cel frumos?

— Da.

— Doamnelor și domnilor să mergem la Kassatzky. La T... o să odihnim, o să mâncăm.

— Dar n'o să mai avem vreme să ne întoarcem acasă.

— Nu face nimic. Petrecem noaptea la Kassatzky.

— E adevărat că e arhondăria mănăstirii, și încă foarte comodă. Am fost acolo când am plecat pentru Makine.

— Nu, eu am să-mi petrec noaptea la Kassatzky.

— Nu, doamnă, cu toată puterea d-tale, e cu neputință.

— Cu neputință! Vrei să te prinzi?

— Cum nu. Dacă petreci noaptea la el, tot ce vrei.

— La discreție?

— Și de partea d-tale tot așa?

— Atunci, haide!

Se dădu vin vizitiilor, se scoase o lădiță cu prăjituri, vin, bomboane; damele se infășurară în blăni albe, căptușite cu piele de câine; vizitiții se ciondăriră care să meargă înainte, și un vizitiu tânăr, așezându-se alături, făcu să suere un biciu lung, clopoțelii răsunară și săniile începură să alunecă.

Sania se legăna puțin, calul lăturaș galopa vesel; șoseaua se întindea netedă; vizitiul scutura cu vioșie hățurile; avocatul și ofițerul, așezați unul în fața altuia, povesteau vre-o glumă vecinilor lor, doamna Makovkina. Aceasta însă, strânsă în blană, ședea nemișcată și se gândea: „Mereu același lucru și cel mai urât: fețe roșii, luctoare, cu mirosul vinului și al tutunului, aceleași cuvinte, aceleași gânduri, și totul se învârteste în jurul murdăriei. Ei toți sunt mulțumiți; sunt siguri că trebuie să se poarte așa și că pot duce viața asta până la moarte. Eu nu pot. Mă plictisesc. Am nevoie de ceva care să răstoarne toate aceste. Ca aceia de la Saratof cari plecaseră să se plimbe și au murit înghețați. Aștia ce-ar fi făcut? Cum s'ar fi purtat? Probabil laș, fiecare pentru el. Și eu, probabil, măși fi purtat laș. Dar cel puțin sunt frumoasă. Ei o știu. Și călugărul ăsta? Oare el nu pricepe toate acestea? Nu e adevă-

rat. Nu înțeleg de cât numai atâta. Ca astă toamnă, cu Cadetul acela... Și ce dobitoc era...”

— Ivan Nicolaievici, zise ea.

— La ordine.

— De câți ani e?

— Cine?

— Cine? Kassatzky.

— Pare că a trecut de patruzeci.

— Și primește pe toată lumea?

— Pe toată lumea, dar nu totdeauna.

— Acoperă-mi picioarele. Nu așa. Ce stângaci ești! Mai, mai, iute, așa. Știi că n'ai nevoie să-mi strângi pulpele.

Ajunseră astfel până la pădurea unde era chinovia.

Ea se coboră și le porunci să plece. Încercară să o facă să renunțe la planul ei, dar ea se supără și ceru tuturor să plece.

Era deja ai patruzece ani de când tata Sergiu trăia în singurătate. Era de patruzeci și nouă de ani. Viața îi era penibilă. Nu postul și rugăciunea o făcea astfel, nu era nici munca; era o luptă lăuntrică la care nu se așteptase: îndoiala și poșta tru-pească. I se părea că aceștia erau doi dușmanii deosebiți, pe când în realitate nu era de cât unul singur. De îndată ce dispărea îndoiala, dispărea imediat și poșta. Credea însă că era vorba de doi demoni diferiți și lupta împotriva-le deosebit; dar acești doi dușmanii se treceau într-insul totdeauna împreună.

„Doamne! Doamne! gândea el. De ce nu-mi dai credința? Patima tru-pească! Impotriva ei au luptat Sfântul Antonie și ceilalți. Dar credința? O aveau, ei, pe când sunt minute, ceasuri, zile, când eu n'o am. De ce universul, de ce farmecul lui, dacă e pân de păcate, și trebuie să renunți la el? De ce-ai creat această ispită? Ispita? Dar nu este oare o ispită de a vrei să renunți la bucuriile acestei lumi și să regăsești ceva acolo, unde nu e nimic?” Își zicea el; și simțea scârbă și oroare de el însuși. „Mizerabile, lașule! Vrei să fii sfânt!” începea el să se insulte. Apoi se apuca să se roage.

Odată punându-se să se roage, se văzu de odată pe el însuși, așa cum era la mănăstire, în cauc, în rasă, cu aerul majestos. Dete din cap: „Nu, nu e asta. E o înșelătorie. Pot înșela pe alții, dar nu mă pot înșela nici pe mine nici pe Dumnezeu. Nu sunt un om majestos, sunt un mizerabil!” Își deslăcu rasa și-și privi picioarele slabe în pantalonii.

Apoi își aduse la loc pulpanele rase și începu să spună rugăciuni închinându-se și făcând metanii. „Oare culcușul acesta are să-mi fte mormântul?” zicea el și un demon oarecare îi murmură: „Culcușul singuratic e un sicriu”. Minciună! Și, în închipuire, simți umerii văduvei care-i fusese amantă. Se scutură și începu iar să citească. Când isprăvi Regulile, luă Evanghelia, o deschise și găsi un pasaj pe care-l repeta adesea și-l știa pe dinafară: „Cred, Doamne, fă-mă să trăiesc după credința mea”. Respinse toate îndoelile care-l năpădiră. Tot așa cum se așază un obiect ca să nu-și piardă echilibrul, tot așa își instală din nou credința pe un pedestal șovăitor și se depărtă prudent pentru ca să nu-l lovească și să nu-l facă să cadă. Repetă rugăciunea pe care o spunea de copil: „Doamne, ia-mă, ia-mă” și se simți nu numai ușurat, dar încă vesel și înduioșat. Se închină, se culcă pe salteaua pusă pe o bancă strămtă, își puse sub cap rasa de vară și adormi. În somn i se păru că aude un sunet de zurgălăi. Nu știa dacă era realitate sau vis, dar de o dată fu trezit de o lovitură dată în ușe. Se ridică, necrezându-și urechilor. Alte lovituri urmară; da, bătea cineva la ușa lui. Și auzi un glas de femeie. „Doamne! E adevărat ce-am citit în Viețile Sfinților că

diavolul ia chip de femeie? Da! e un glas de femeie; și un glas dulce, sfios, fermecător”. Ptiu! „Nu, mi se pare numai”, își zise el, și se duse în colțul unde era instalat un mic altar și ingenuchie într-o mișcare obișnuită, metodică, în care găsea mângâierea și plăcere. Căzu în genunchi, cu părul acoperindu-i fața, și-și lipi fruntea goală de covorașul de pe jos. Spuse o rugăciune care — după cum îi spusese părintele Pimen — ajută la înfrângerea stăpânirii diavolești. Continua să se roage, dar, fără voință, trăgea cu urechia ca să asculte. Vroia să audă. Totul era liniștit. Aceleași picături cădeau de pe acoperiș în vasul dintr'un colț. Afară era întuneric; ceața întuneca zăpada. Totul era liniștit, și, de odată, un șgomot se auzi la fereastră, și un glas limpede — același glas dulce, sfios, care nu putea fi de cât al unei femei seducătoare — rosti:

— Lasă-mă să intru, în numele lui Christos.

I se păru că tot sângele îi năvălea la inimă și se oprea. Nu putea să răsuflă. „Învie Domnul și dușmanii lui să piară!”

— Dar nu sunt diavolul, auzi el, și se simțea că buzele ce rostesc aceste surădeau. — Nu sunt diavolul, sunt o biată femeie, o păcătoasă rătăcită, în sens propriu și figurat. (Ea răs.) Mi-e frig și cer adăpost.

Își apropie capul de geam, dar lumina lămpii se reflecta într-insul; își puse mâinile în dreptul lui, ea! Da, e ea, o femeie într-o blană lungă albă, cu giugă, cu o față draguță, bună, speriată. E aci, lângă dânsul, și plecată spre el. Privirile îi s'au încrucișat și s'au recunoscut. Nu că se mai văzuseră vre-o dată. Nu se mai întâlniseră, dar, în privirea schimbată, au simțit amândoi, el mai cu seamă, că se cunosc și se înțeleg. După privirea aceasta nu se mai putea avea îndoeli; nu era o femeie simplă, bună, încântătoare și sfioasă: era diavolul.

— Cine ești? De ce ai venit? zise el.

— Dar deschide, zise ea cu conștiința puterea ei. Mi-e frig. Îți spun că m'am rătăcit.

— Dar eu sunt călugăr, schimnic.

— Ce-are aface, deschide. Vrei să mor de frig la fereastra dumitale, pe când d-ta te rogi?

— Dar cum de-ai ajuns aci?

— O! n'am să te mănânc. Pentru numele lui Dumnezeu, lasă-mă să intru. Sunt înghețată toată! — Începuse să-i fie frică. Spuse vorbele aceste aproape plângând.

El plecă de la fereastră, se uită la icoana lui Christ încununat cu spinii.

„Doamne Dumnezeu, ajută-mă! Doamne Dumnezeu, nu mă lăsa!” zise el închinându-se și făcând o metanie. Se apropie de ușa ce dădea în camera din față și o deschise.

A se citi urmarea în „Universul Literar” ce va apare Duminică viitoare.

Ilustrația noastră colorată

Un episod din bătălia dela Zanzur

Zilele trecute a avut loc o mare și sângeroasă luptă între trupele italiene și turco-arabi, la Zanzur, care se află la o depărtare de 17 kilometri de Tripolis. Italienii dispuneau de 14 batalioane de infanterie, 6 baterii de artilerie și 2 regimente de cavalerie, fiind ajutați și de trei vase de război, care bombardară trupele turco-arabe. Italienii au respins pe inamic și au ocupat oaza Zanzur. Italienii au avut 40 de morți și 182 răniți, pe când dușmanul aproape o mie de morți.

Ilustrația noastră de azi, reprezintă un detașament de cavalerie italiană urmărind pe turco-arabi.

IN TREN

Călătoream cu trenul de la București.

In acelaș cupeu cu mine mai călătoreau: doi voiajori comerciali, un student și o doamnă tânără, — să fi avut mult și lumea toată douăzeci și doi de ani.

Unul dintre voiajori, — înalt, bine-făcut, roșcovan la față, cu ochii buni și cu înfățișarea de om cum se cade, răsfoia, cu oarecare atenție, filele unei cărți, un almanah poate, sau altceva care-l interesa. Din când în când lasă cartea pe genunchi, ascultă puțin la tovarășul lui care-l vorbea de afaceri, de combinații, de câștiguri... și iar începea răsfoitul, cu mișcări potolite, cercetând fie care pagină cu o ușoară curiozitate.

Celălalt, — un om scund și gras, ciupit de vărsat, cu mustața sburlită, nasul obrăsnic, ochii îndrăsneți, având ceva mefistofelic în toată înfățișarea lui, vorbea neconținut de afacerile lui, de isprăvile lui, tolăniindu-se neastâmpărat pe sofaa moale a vagonului. Uneori, observând că tovarășul lui nu-l dădea atenție, se pleca de tot spre el, vârându-i-se în sufler, silindu-l să-l asculte.

Studentul, băiat drăguț și tânăr, sta liniștit în colțul lui de lângă ușa, părea gânditor.

Doamna, o blondă de toată frumusețea, cerceta, de la locul ei, pe fiecare în parte, cu priviri iscoditoare, căutând parcă să s'agăte de ceva, să deschidă vorba.

Afară era frig, grozav de frig. Un vânt tăios sufla ca un șarpe din spre munte, vânturând chiciurea care se cernea prin văzduh ca o pleavă de porumb.

Privind tremurul scripitor al fulgilor de promoroacă, doamna, găsină poate subiectul, scoase un strigăt de admirație, fără să-și întoarcă privirile de la fereastră: — Ce frumos! Glasul ei, tremurând de emoția îndrăsnelei, sa de teama de a nu găsi ecoul dorit, avu darul să ne miște pe toți, răscolind în sufletele noastre simțiri care se traduc printr'un zâmbet de mulțumire sau de ironie. Ne uitaram cu vădită curiozitate spre fereastră, ca și cum până în clipa cea n'am fi văzut nici promoroaca d'afară, nici pe doamna care o admira.

Voiajorul cel scund încetă cu palavrăle lui, se tolăni mai bine pe canapea, lungindu-și picioarele și fixă pe doamna cu privirea ochilor lui îndrăsneți, în care lăsa să se citească multe.

Celălalt voiajor lăsă cartea alături, și se puse să privească afară, la dansul săltăreț al fluturașilor de sidet, ce se înmulțeau din ce în ce.

Studentul, în inima căruia strigătul doamnei trezise note de o adâncă sentimentalitate omenească, se grăbi să răspundă, cu oarecare mlădie în glas: — Da, e frumos când stai la căldură și ai ce-ți trebuie...

— Și cu toate astea sunt oameni cari n'au nevoie de aceste condițiuni, pentru ca sufletul lor să-și îndemne a admira frumusețile naturii, — răspunde doamna. Artiștii de exemplu... — Sunteți artistă? — întrebă repede studentul, surâzând.

— Nu, — dar imi plac artiștii; — se explică doamna, cu sinceritatea unui copil.

— Artiștii!? — apăsă cu înțeles voiajorul cel scund.

— Negreșit pentru arta lor, — se apăra doamna, aruncându-i o săgeată din ochi.

— Și pe care dintre artiștii iubiiți mai mult? — întrebă iarăși studentul, vrând poate să intre în intimități.

— Pe poeți, — se grăbește să răspundă doamna, sigură de sentimentele sale.

— Eram sigur, eram sigur, — repetă studentul, zâmbind șiret. Poeții sunt singurii aproape, dintre toți artiștii, cari au știut să mulțumească pe deplin sufletul femeii.

— Pentru că sunt mai ușor de înțeles, — explică doamna.

— Sau pentru că ei au înțeles mai bine pe femei? — se face că întreabă voiajorul cel scund.

— Și una și alta, — îi răspunde doamna cu indiferență.

Voiajorul cel scund, mândru de succesul său, se pleacă spre celălalt, vârându-i-se sub nas. Tovarășul lui clătină de câteva ori din cap, și continuă să asculte în tăcere.

Studentul, incurajat de răspunsurile d'adrepț și nemeșteșugite ale doamnei, începe s'o descoasă.

— Vorbiți din experiență?

— Cum, din experiență? — întrebă doamna, neînțelegându-i intenția.

Pentru ca cineva să-și dea părerea precisă asupra unei chestiuni, se presupune că a studiat-o, în practică sau în teorie, explică studentul, luând aer de teoretician. Ori, față de vârsta dv., — continuă el pe un ton oratoric, în chestiunea la ordine, înclin mai mult pentru... practică de cât pentru teorie...

Doamna pare incurcată și nu știe ce să răspundă.

Studentul surâde mulțumit.

Voiajorul cel scund tușește semnificativ, și se îndesă în canapea, împreunându-și mâinile d'asupra pântecului.

Amândoi au aerul satisfăcut al omului stăpân pe situație.

— Ca să fi poet nu-i nevoie numai de cât să faci versuri, — reia studentul, mai tare în materie. Ori-cine are un sufler mai delicat, plin de simțiri alese, iubitor de frumuseți... este un poet. Orice amant care iubește cu focul pasiunii oricine este un poet. Fetele întâlnesc une ori asemenea poeți, care le mângâie zilele, sau chiar numai câteva clipe ale tinereții lor.

— A! exclamă doamna, luminându-se de odată. D-v vreți poate să știți dacă și eu... mi-am găsit poetul?

Studentul, surprins, vrea să protesteze; doamna, însă, îi ia înainte.

— Ei, bine, — da! Și chiar m'am măritat din dragoste...

În fața acestei senzaționale destăinuirii se face tăcere. Numai voiajorul cel scund, mai puțin impresionat, îndrăznește s'o turbure, întrebând:

— Și cum o duceți?

— Acum sunt măritată cu altul, — oftează doamna, lăsând să-i fluture pe buze un zâmbet ușuratic, frivol. Când l-am luat p'asta, eram văduv.

— Săracul! exclamă studentul, compătimitor.

— Nicî de cum! protestează doamna. Și el tot văduv era.

— Atunci să-mi dați voie să nu-l aprob, — se amestecă voiajorul cel scund, cu intenția vădită de a o necăji.

— Și pentru care motiv? — îl silleşte doamna să se explice.

— Cine l-a pus să se mai însoare!?

— Dracu! — izbucnește doamna supărată, nu de întrebarea voiajorului, ci de motive lăuntrice, pe care le lăsa să se învedereze în toată vorba sa cu privire la actualul soț.

— Da, — se zice că femeia o făcătă dintr'o coadă de drac, — ironizează studentul.

— Totuși nu-i atât de rea, atât de teribilă, cum o socotiți dv., bărbații, se apăra doamna. Dacă se întâmplă adeseori că femeia să stăpânească pe bărbat, asta nu 'i atât din cauza acelei puteri... diavolești, pe care Dv. o atribuiți femeii, cât mai ales din pricina slăbiciunii de care se lasă târât bărbatul...

— Intr'o privință cam aveți dreptate, — îngână studentul, bătând în retragere.

— Hmm — da! — mormăie voiajorul cel scund, ca să nu tacă din gură.

— Și cu toate astea așa este! — reia doamna cu însuflețire.

Deodată însă, zgomotul roatelor încetând, se face liniște. Doamna se oprește în culmea entuziasmului său, intimidată parcă.

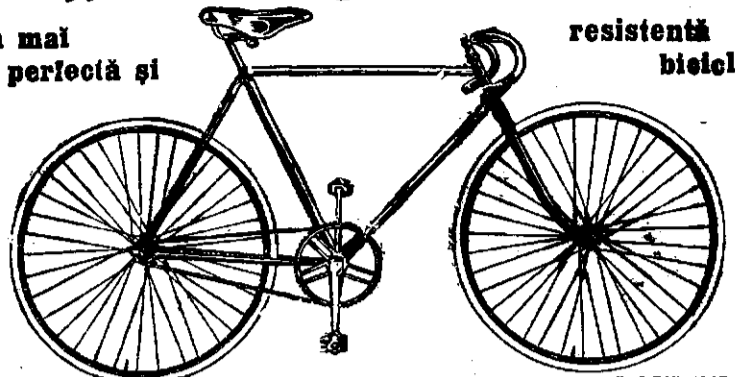
Afurisitul de tren sosise, fără să luăm seama, la stația unde trebuia să mă dau jos, tocmal când discuția devenise mai interesantă.

Sunt sigur însă, că până la sfârșit i-a convins... R. C. Paraschivescu

La „FRANÇAISE“ (Marca Diamant)

Cea mai perfectă și

resistentă bicicletă

Invingătoarea tuturor marilor premii din CIRCUITUL MUNTENIEI din 1910-1911

Această marcă este adoptată de toate armatele din lume.

Produsele fabricii începe cu prețul de

LEI 150 IN SUS

REPREZENTANT și DEPOZITAR pentru ROMANIA

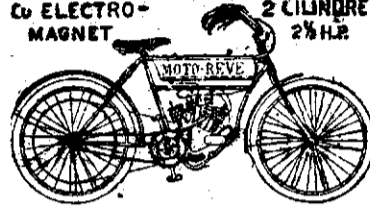
G. MAGNANI

71, Strada Popa Tatu, 71 BUCUREȘTI.

Telefon 25.72

MOTO-REVE

CU ELECTRO-MAGNET 2 CILINDRE 2 1/2 H.P.

Motosicleta cea mai perfectă, ușoară și resistentă

VĂPSEA DE PĂR RAPID

GARANTAT ABSOLUT NEVĂTĂMĂTOARE

Văpșește imediat părul cărunt și alb. În negru, brun, castaniu sau blond într'un mod atât de perfect și de natural în cât nu se cunoaște de loc că părul e văpșit. Întrebunțarea mai simplă și mai ușoară ca la ori-ce altă văpșea de păr.

Prețul lei 2.50. La nemulțumire se restituie imediat costul.

BONBOME ORIENTALE

Parfumează admirabil gura

și distrug ori-ce miros urât al gurii provenit din tutun, dinți stricați sau stomac deranjat.

Cutia 50 bani la drogerii și farmacii.

Observați marca *Semiluna* cu stea, singure veritabile.

CREMA FLORA POMADA

PUDRA SAPUN Capilogen (Apă de păr)

TUSEA cea mai rebelă, bronșitele acute și cronice, tusea măgărească, vindecă sigur

Pectosin Steanu

Sticla lei 3. — La drogerii și farmacii

PURGEN

PURGATIV IDEAL cu renume universal

Da o eficacitate absolută sigură. Cutia cu 25 purgative lei 1.50. Observați ca fiecare pastilă să aibă inscripția: **PURGEN-BAYER**, singurul veritabil.

Anemia (lipsa sângelui), ciorosa, neurastenia, histeria, slăbiciunea generală, vindecă.

Hemofer Steanu

recomandat de prof. dr. Buichiu, prof. dr. Leonte, prof. V. Negel, Iași, și alții, ca unul din cele mai puternice reconstituente ale corpului slăbit. Sticla lei 4.

DURERI REUMATICE

Nevralgii, migrenă, dureri de cap și de dinți vindecă sigur

PASTILELE Nevralgine Jurisă

Un flacon 2.50

La drogerii și farmacii

Casă de Sănătate

SPECIALA PENTRU BOALE DE FEMEII

— SUB DIRECȚIA —

Doctorului I. KIRIAC

Chirurg primar, șeful serv. de gynecologie și spitalelor Eforiei

SECȚIE SEPARATĂ pentru BARBAȚI (hemoroide, hernii, tumori, calculi vesicale, stricturi uretrale, etc.)

Strada Sf. Ionia 8, în dosul Teatrului National — TELEFON 2/96 —

Hârtie Maculatură de vânzare la administrația ziarului „UNIVERSUL“.

Supremația în industria ceasornicilor. În sfârșit dobândiți. Extraplăt!

Supraelegant!

Ceas aur dublu

pentru cavaleri NUMAI LEI 6.45

Are un mecanism bun Anker care merge 36 ore și e acoperit pe cale electrică de aur 18 carate, garanție pentru mers precis 4 ani.

1 bucată lei 6.45, 2 bucati lei 12.50; fie-cărui ceas se adaugă un lanț fin aurit gratis. Ceas de damă la fel, execuție plată și elegantă, lei 6.95. Fără risc, se admite schimbul, eventual se admite banii. Trimite prin ramburs

Waltzer & Wöhl, Krabau, No. 21, Austria

NOUILE MARI PREMII

CE SE VOR OFERI DE ZIARUL

„UNIVERSUL“

ABONAȚILOR SĂI LA TRAGEREA DIN LUNA NOEMBRIE, 1912

O splendidă Vilă la Sinaia

«VILA NICOLAE», construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziția cea mai pitorească din localitate

UN ELEGANT DORMITOR DE BRONZ

de mare valoare, al 8-lea dormitor furnizat pentru premiile noastre de *Industria metalică «Marcu»*, Bulevardul Elisabeta, No. 8

O GARNITURA MOBILA DE BAMBU PENTRU SALON

compusă din: 1 canapea, 4 scaune, o masă, o consolă cu oglindă, 2 pedestale cu 2 vase japoneze, cumpărate de la marele magazin K. A. Pucher, Bulevardul Elisabeta, No. 15 (Hotel Princiar)

UN DORMITOR DE LEMN FIN

construit în marea fabrică de mobile de lemn *Marin V. Ganeș*, șos. Mihai-Bravul, 37 și str. Șerbănică, 10. Sucursala cal. Victoriei, 107

Una sufragerie moderna

compusă din: 1 bufet cu marmoră, Sf. Ana, cu geam de cristal pictat, cu oglindă; 1 masă pentru 12 persoane și 6 scaune tapisate și îmbrăcate imitație de piele, cumpărate de la marele magazin de mobile «Compania Americană», strada Carol, 74, vis-à-vis de piața de flori, lângă Hotel Dacia

Una bucată pânză de borangic alb, de 9 metri; **Una bucată pânză** idem, frez, de 4 metri; **Una bucată pânză** idem, bleu, de 5 metri. Cumpărate de la Expoziția Casei Școlarelor.

Un serviciu de ceai, de metal alb-fin, argintat și garantat, atât că nu înegrește, compus din: 1 tavă frumos ciselată, cu mânere, și 12 pahare într-o formă elegantă. Acest serviciu este o podoabă pentru orice casă; **Un fructieră** de metal fin argintată, înaltă de 30 centimetri și având 3 glastre pentru fructe și un vas pentru flori; **O fructieră** de metal alb imitând exact argintul vechi, înaltă de 37 centimetri și având un vas mare de cristal pentru fructe. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de ceasornice și bijuterii en gros și en detail Frații A. & I. Roller, București, str. Smârdan, No. 35, etajul I.

Un serviciu de cristal pentru înghețată, compus din o cupă mare și 6 farfurioare montate în metal argintat. *Christofle V. F. P.*; **Una pungă de argint** veritabil oxidată; **Una fructieră** de metal, argintată, cu 6 cuțite de metal cu lama aurită, pentru desert. Toate aceste obiecte au fost cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterie Th. Radivoa, Bulevardul Elisabeta, No. 8 bis.

Un gramofon cu 6 plăci perfecțion, 1 mandolină italiană, 1 muzică de masă cu manivelă, cu 6 cântece, 1 gitară franceză. Toate acestea cumpărate de la vechiul și cunoscutul magazin de muzică N. Mischonzy, furnizorul curții regale, strada Colței, No. 7, București.

Una bicicletă elegantă «Sport», cu roată liberă și frână automată prin contra-pedalare; **Una pușcă** de vânatoare cu două țevi, țevile de oțel «Bayard», din renumita fabrică de arme «Pieper-Bayard». Această armă are patru zăvoare de siguranță, țeava stângă choke-bore și poate înfrunța atât pulberea neagră, cât și pulberea fără fum. **Una carabină** semi-automată de mare precizie «Pieper», cu țitul garantat precis. Cumpărate de la marele magazin de arme și biciclete B. D. Zisman, furnizorul curții regale, 44, calea Victoriei, București.

Una mașină de cusut marea Compania Americană, calitate superioară; **Un gramofon**

marca Melodion, Carmen Sylva, cu două arcuri remontabile în timpul mersului, cu 6 plăci marca Premier record. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de mașini de cusut, gramofone și biciclete en gros și en detail Compania Anglo-Americană, strada Carol 50, București.

Un ceasornic de aur, 14 carate, cu trei capace, pentru dame, marcat de Siat; **2 servicii de argint** pentru ouă, compuse fiecare din câte trei bucăți, într-o cutie foarte elegantă; **Una pendulă** elegantă și modernă. Toate acestea sunt cumpărate de la vechiul și cunoscutul magazin de încredere «Ceasornicaria Colței», București, strada Colței, No. 31.

1 armonică italiană, 21 clape, 8 basuri și tonuri de oțel; **1 vioară** fină, cu cutia ei; **1 pelerină** de ploaie, portativă pe ambele părți. Toate acestea sunt cumpărate de la «Compania Generală», mare birou de importățiune, strada Smârdan, 29, etajul I.

2 ceasornice de aur pentru damă; **Doi ceasornice** de aur cu câte trei capace pentru bărbat; **șase ceasornice** de argint; **șase ceasornice** de metal fin argintate, cu câte trei capace; **trei ceasornice** de metal imitând argintul rusesc; **5 coliere-lănțișoare** pentru gât, de argint veritabil; **una geantă** de alpaca veritabilă.

2 costume de haine (saco), după măsură și alegerea stofei, cari se vor confecționa de cunoscuta croitorie Jaques Grimberg, strada Academiei, No. 25.

Un serviciu de oțel și untdelemn de alpaca veritabil, fin argintat și conținând 3 piese de cristal alb: una de oțel, una de untdelemn, una de muștar, una de sare și una de piper, pe un suport de metal de toată frumusețea.

Una mașină mare de bucătărie «Ideal», cu 4 ochiuri, din table de oțel, cu cazan de aramă, elegant și solid construită, cumpărată de la cunoscuta fabrică de tinichigerie Mihail D. Botez, București, calea Văcărești, 142.

O colecție de legi, compusă din 5 volume, de la d. Gheșu, calea Dorobanților, 100; **una mașină** de călcat pentru croitorie, sistem Sol-Pop, ultima perfecțiune; **o vulpe** de teracotă; **20 plachete** argintate, reprezentând pe Regele și Regina.

Afară de acestea, toți abonații mai primesc gratuit un volum din *Memoriile Regelui Carol I al României* sau un volum din cărțile ce apar în editura ziarului «Universul», tipărite anume pentru abonați.

Prețurile de abonament sunt aceleași: Pe un an lei 18; pe 6 luni lei 9.15; pe 3 luni lei 4.68.

Pentru concurența la prețurile de mai sus, abonații pe un an primesc 30 bonuri, cei pe șase luni 15 și cei pe trei luni 8.

Abonații pe un an participă la două trageri, deci după prima tragere vor primi încă 30 bonuri, pentru tragerea următoare.

Administrația „Universului” nu întrebânțează încasatori.

Plata abonamentelor se va face direct la casa administrației ziarului, prin mandat postal sau personal.